

Bảo tồn tiếng nói, chữ viết của đồng bào dân tộc thiểu số

Thứ sáu, 01/01/2016

Thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng về bảo tồn các giá trị văn hóa của đồng bào dân tộc thiểu số (DTTS), thời gian qua, việc dạy và học tiếng nói, chữ viết của đồng bào DTTS được các cấp ủy đảng, chính quyền các địa phương vùng ĐBSCL quan tâm.

Giờ học tiếng Khmer của Trường Tiểu học Thới Xuân 1, huyện Cờ Đỏ, TP Cần Thơ khá nhộn nhịp bởi không khí học tập thoải mái của thầy và trò. Thầy Đào Quới, giáo viên dạy tiếng Khmer, nói: "Tất cả học sinh rất hào hứng với tiết học tiếng Khmer vì là tiếng mẹ đẻ nên các em tiếp thu rất nhanh. Hơn nữa, nhiều gia đình vẫn còn giữ thói quen trao đổi với nhau bằng tiếng Khmer tại nhà, các em được thực hành thường xuyên nên nhớ bài nhanh. Một số đã nói rành, nhưng chưa viết được nên các em tập viết ở lớp". Theo thầy Đỗ Đạt Quang, Hiệu trưởng Trường Tiểu học Thới Xuân 1, trước đây, do nhu cầu học tiếng Khmer của học sinh ở trường khá nhiều, nên trường đã hợp đồng với một giáo viên người dân tộc Khmer để dạy cho học sinh. Đến năm 2009, trường được ngành giáo dục phân công thầy Quới về phụ trách dạy tiếng Khmer cho học sinh từ lớp 3 đến lớp 5. Thầy Quới cho biết: "Tôi và cô Dương Thị Thơ được ngành giáo dục chọn cử đi học lớp Trung cấp Sư phạm song ngữ Việt-Khmer tại Trường Cao đẳng Sư phạm Sóc Trăng. Sau khi tốt nghiệp, chúng tôi được phân công về công tác tại huyện Cờ Đỏ".

Lớp dạy chữ Khmer vào dịp hè tại chùa Tháp, xã Tân Sơn, huyện Trà Cú, tỉnh Trà Vinh. Ảnh: Thành Phú

Tổng số học sinh Khmer bậc tiểu học toàn huyện Cờ Đỏ là 701 em; chủ yếu tập trung tại thị trấn Cờ Đỏ và xã Thới Xuân - hai địa phương có đông đồng bào Khmer sinh sống của huyện Cờ Đỏ. Năm học 2015-2016, Trường Tiểu học Thới Xuân 1 có 222 học sinh dân tộc Khmer; Trường Tiểu học thị trấn Cờ Đỏ 2 có 227 học sinh Khmer, Trường Tiểu học Đông Thắng với 54 học sinh Khmer. Ngoài 3 trường vừa nêu, học sinh dân tộc Khmer còn lại học ở 13 điểm trường khác, mỗi trường có từ 3-9 em. Bà Nguyễn Thị Huệ, Phó Trưởng phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Cờ Đỏ, cho biết: "Ngành giáo dục huyện tổ chức 15 lớp dạy tiếng Khmer cho 321 học sinh dân tộc Khmer tại hai Trường Tiểu học Thới Xuân 1 và Tiểu học thị trấn Cờ Đỏ 2, mỗi tuần 2 tiết. Để nâng cao chất lượng giảng dạy, ngành đã tuyển dụng biên chế 2 giáo viên phụ trách giảng dạy tiếng Khmer".

Nhiều năm qua, TP Cần Thơ cũng quan tâm đầu tư mở rộng cơ sở vật chất trường lớp vùng có đông đồng bào DTTS sinh sống để tạo điều kiện thuận lợi cho học sinh theo học. Đồng thời, bổ sung trang thiết bị cho Trường Phổ thông Dân tộc Nội trú TP Cần Thơ - nơi có nhiều học sinh dân tộc Khmer theo học hai cấp THCS và THPT. Thành phố cũng đã giao 6.668m² đất tại khu dân cư Nam Long, phường Hưng Thạnh, quận Cái Răng cho đồng bào Hoa xây dựng Trường Phổ thông Dân lập Việt-Hoa. Trường đã được xây dựng xong và tổ chức dạy nhiều lớp tiếng Hoa...

Tại tỉnh An Giang, theo ông Trần Quốc Thanh, Trưởng Ban Dân tộc tỉnh, An Giang có 1 trường phổ thông dân tộc nội trú với 2 cấp học là Trường THCS và THPT dành cho học sinh dân tộc Khmer, đặt tại thị trấn Tri Tôn, huyện Tri Tôn; 1 Trường THCS Dân tộc bán trú, đặt tại thị trấn Chi Lăng, huyện Tịnh Biên. Trường THPT dân tộc nội trú tỉnh An Giang đặt tại thành phố Châu Đốc dành cho học sinh dân tộc Khmer, Chăm cũng vừa đưa hoạt động vào năm 2015-2016. Ở TP Châu Đốc còn có Trường THCS Thủ Khoa Huân tổ chức cho học sinh dân tộc Chăm khu vực thị xã Tân Châu, huyện An Phú và Châu phú được học nội trú. Ở các trường này, học sinh được học chữ Khmer, Chăm trong chương trình chính khóa. Đối với các trường dạy song ngữ tiếng Việt - Khmer được bố trí thêm 1 biên chế, định mức dạy 23 tiết/tuần đối với tiểu học, 17 tiết/tuần đối với giáo viên THCS và THPT.

Điểm đáng quan tâm là việc dạy tiếng dân tộc đang ngày càng được phổ biến và được sự quan tâm của cộng đồng. Ở TP Cần Thơ, ngoài việc tổ chức dạy tiếng Hoa ở trường phổ thông, các lớp chứng chỉ tiếng Hoa được tổ chức ban đêm có nhiều học viên theo học. Hầu hết các chùa Nam tông Khmer ở ĐBSCL cũng đều có tổ chức dạy tiếng Khmer vào dịp hè. Theo Hòa thượng Kim Thone, Phó Hội trưởng Hội đoàn kết sư sãi yêu nước tỉnh Trà Vinh, thời gian gần đây, nhờ sự quan tâm hỗ trợ

kinh phí của Nhà nước, các lớp dạy chữ Khmer vào dịp hè được các chùa tổ chức đồng bộ và bài bản hơn. Nơi tổ chức các lớp học được trang bị khá đầy đủ trang thiết bị học tập, học sinh còn được khen thưởng vào cuối khóa... đã khuyến khích các em theo học. Cũng vậy, ở tỉnh Kiên Giang, chỉ tính riêng huyện Giồng Riềng đã có đến 14/14 điểm chùa Nam tông Khmer tổ chức dạy tiếng Khmer vào dịp hè... Thượng tọa Dương An, trụ trì chùa Settdor, thị trấn Cờ Đỏ, TP Cần Thơ, cho biết: "Việc dạy chữ Khmer được chùa duy trì nhiều năm qua. Ngoài việc giúp học sinh học chữ viết của dân tộc, các sư, A-cha còn giảng dạy cho các em về phong tục, tập quán, dạy lễ nghĩa... Ngoài ra, lớp học vào dịp hè còn làm cho gia đình các em yên tâm hơn vì các em có nơi học tập, sinh hoạt lành mạnh, bổ ích, không còn tụ tập chơi game như trước nữa".

Thượng tọa Lý Hùng, Phó Hội trưởng Thường trực Hội đoàn kết sư sãi yêu nước TP Cần Thơ cho rằng, việc tổ chức dạy tiếng dân tộc cho học sinh DTTS là một trong những vấn đề cốt lõi để bảo tồn các giá trị văn hóa của các dân tộc. Bởi vì, khi các em có nền tảng kiến thức, am hiểu chữ viết và tiếng nói của dân tộc mình sẽ giúp các em bảo tồn tốt hơn các tinh hoa văn hóa, góp phần xây dựng và phát triển văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc theo Nghị quyết 03/NQ-TW của Ban chấp hành Trung ương Đảng.

Hà Thanh

Theo báo cáo của Ban Chỉ đạo Tây Nam bộ, vùng Đồng bằng sông Cửu Long hiện có 30 trường phổ thông dân tộc nội trú với hơn 8.770 học sinh. Thời gian qua, chính sách giáo dục liên quan đến đồng bào dân tộc luôn được các địa phương tích cực triển khai thực hiện. Hệ thống trường phổ thông dân tộc nội trú từng bước được xây dựng, củng cố và phát triển với 8 trường đạt chuẩn Quốc gia; 4 trường đạt chuẩn cấp tỉnh và 4 trường đạt chuẩn cấp huyện. Tỷ lệ tốt nghiệp của các trường Phổ thông dân tộc nội trú trong các năm gần đây luôn đạt 100%. Giáo viên và cán bộ dân tộc thiểu số ngành giáo dục là 9.910 người, trong đó có gần 50 người được đào tạo sau đại học.

Năm 2015, có 6/13 tỉnh của vùng có đăng ký chỉ tiêu cử tuyển, số lượng chỉ tiêu học sinh các dân tộc của vùng được cử tuyển vào các trường đại học, cao đẳng, trung cấp là 299 chỉ tiêu (chia theo trình độ: 271 đại học, 23 cao đẳng, 5 trung cấp). Trong đó, khối ngành y, dược là 149 chỉ tiêu, chiếm 47,9% tổng chỉ tiêu của vùng.